

Verkiezingsprogramma Leefbaar Leiden 2010-2014

Inleiding

De afgelopen periode is in onze stad een bestuurscultuur ontstaan waarbij vaak niet, te laat of onvoldoende verantwoording werd afgelegd voor het handelen van het dagelijks bestuur van de stad. De gemeenteraad werd op cruciale onderdelen informatie onthouden of die informatie kwam veel te laat beschikbaar waardoor twijfel is ontstaan over de transparantie en het democratisch gehalte van het dagelijks bestuur. We vinden het zorgelijk te moeten constateren dat een groot deel van de bevolking onvoldoende vertrouwen heeft in het bestuur van de stad en de wijze waarop de bevolking van de stad wordt betrokken bij het beleid.

Bij de bouwplannen rond Trekvaartplein en Zoeterwoudseweg en plannen in de Kooi, Rodenburgerstraat, Rijn en Gouwenlijn en de Oostvlietpolder is gebleken dat het huidige college geen oog heeft voor het ontbreken van het maatschappelijk draagvlak van deze ontwikkelingen. Juist hier is een goed samenspel tussen bestuur en bevolking essentieel. Als het draagvlak voor besluitvorming ontbreekt, dient het beleid te worden bijgesteld. Het bestuur van de stad moet aangeven op welke wijze inspraakprocedures kunnen bijdragen aan een vernieuwd vertrouwen in het stadsbestuur. Leefbaar Leiden wil een transparante bestuurscultuur waarbij bestuurders actief verantwoording afleggen over het gevoerde beleid en bij ernstige tekortkomingen afstand dienen te doen van hun portefeuille.

Ambtenaren dienen de vereiste technische kennis te hebben waardoor bestuurders correct en adequaat worden voorgelicht en externe inhuur kan worden beperkt. Hiervoor zal waar nodig deskundigheid moeten worden aangetrokken.

'Een herkenbaar bestuur stelt de belangen van de burger centraal'

Leefbaar Leiden staat voor een stad waarin de burgers écht inspraak hebben. Inspraak bijvoorbeeld via referenda in plaats van allerlei lagen van ambtenarij en politiek. Bij elk inspraaktraject moet worden aangegeven welke ruimte er is om plannen aan te passen.

Leefbaar Leiden wil een compacte, deskundige, dienstbare en efficiëntere lokale overheid.

Het door burgers opgebrachte belastinggeld moet daar terecht komen waar het het meeste effect gesorteerd.

Leefbaar Leiden is mordicus tegen de komst van de Rijn en Gouwe lijn door het centrum van de stad en zal daar dan ook geen medewerking aan verlenen. Ook de ontwikkelingen in de Oostvlietpolder wijst Leefbaar Leiden van de hand. Wij zullen er alles aan doen om de polder groen te houden.

Leefbaar Leiden hecht de komende vier jaar veel waarde aan de volgende thema's:

- Leiden is voor de Leidenaren
- Leiden moet Leiden blijven

- Integratie
- Ouderen
- Betaalbare energie
- Het milieu
- Overlastbestrijding en veiligheid
- De bereikbaarheid van de stad
- Parkeren
- Openbaarvervoer
- Sport

Leiden is voor de Leidenaren

Misschien een *beladen gezegde* in deze tijd, zou men kunnen denken.

Wij bedoelen het als volgt: Door de komst van nieuwkomers in Leiden die werk zoeken (Polen, Bulgaren, Roemenen) wordt het erg druk op de woonmarkt en ook op de banenmarkt. Leidenaren die al van hun geboorte af in Leiden wonen, wachten vaak meer dan elf jaar op een eigen huurwoning. Men ziet vaak dat buitenlandse werknemers al vaak eerder een woonruimte in gebruik kunnen nemen.

Dat lijkt ons geen goede zaak. Dus wat ons betreft: eerst de eigen Leidse woningzoekende een huis en daarna degenen die hun geluk in onze stad komen zoeken van buitenaf.

Hetzelfde geldt voor de werkgelegenheid. De laatste jaren zijn er heel wat arbeidskrachten uit andere landen naar Nederland gekomen, zo ook naar Leiden. Deze buitenlandse arbeidskrachten werken vaak voor een zeer laag uurloon. Het gevolg is dat de buitenlandse arbeidskrachten werk hebben en vele echte Leidenaren een minimum uitkering moeten ontvangen. Leefbaar Leiden vindt dit de wereld op z'n kop.

Daarom zegt Leefbaar Leiden nogmaals: Leiden is voor de Leidenaren

Vele nieuwkomers raken naar verloop van tijd werkloos. Dat betekent dat ze dan ook een beroep doen op onze sociale voorzieningen. Dat zet ook de Leidse sociale dienst onder een enorme druk. Geen goede zaak.

Verbouw- en herstelwerkzaamheden door Leidse woningbouw corporaties worden heel vaak uitgevoerd door ondernemingen die afkomstig zijn vanuit het gehele land. Het zou toch mogelijk moeten kunnen zijn, dat Leidse bedrijven en dus ook Leidse werknemers dat werk uitvoeren. Leefbaar Leiden wil werk creëren voor Leidse ondernemers.

Dát bedoelen we met 'Leiden is voor de Leidenaren'

Leiden moet Leiden blijven

De vorige Leidse colleges van Burgemeester en Wethouders, gesteund door een meerderheid van de Leidse gemeenteraad kozen voor *Leiden Kennisstad*. Helemaal gebaseerd op het feit dat Leiden binnen haar veste de oudste universiteit van Nederland heeft.

Daar is ook Leefbaar Leiden trots op, laat daar geen misverstand over bestaan. Maar Leiden is van herkomst vooral een stad van industrieën. Lakens, dekens, conserven en vele andere nijverheden werden in onze mooie stad gemaakt en verhandeld. Dat er nu zo'n enorme druk op onze stad gelegd wordt om allerlei werkgelegenheid rond de universiteit te creëren, geeft de stad straks een heel andere aanblik. En het zal vaak alleen veel werk genereren voor hoogopgeleide mensen in de wetenschapsbranche.

Deze werknemers komen vaak van buiten de stad en zoeken woonruimte in Leiden. Het gevolg is dat er steeds behoefte is aan duurdere woningen. En de bouw van sociale woningbouw binnen Leiden stagneert.

Een voorbeeld is dat er op het Groenordhal-terrein dure watervilla's gebouwd worden en dat woningzoekenden met een smalle beurs naar elders moeten uitwijken, bijvoorbeeld naar de regio Katwijk en Noordwijk.

Door deze dure wijken te bouwen, verandert de stad te veel en lijkt Leiden straks op Almere of een andere nieuwbouwstad. Dat wil Leefbaar Leiden niet. 'Zoek naar balans' - is onze wens. Laat vooral ook nog ruimte over voor schone industrie en benut de herindeling van de verpauperde industrieterreinen. Probeer industriële bedrijven naar Leiden te lokken waar normaal en goed geschoolde Leidse arbeiders werk kunnen vinden.

Leefbaar Leiden is niet tegen de komst van moskeeën in Leiden, maar ze moeten dan wel worden ingepast in een omgeving waar dat ook mogelijk is en liever ook in een moderne westerse bouw. De komst van een grote moskee met 30 meter hoge minaretten op het Roc-terrein aan de Haagweg? Daarvan vinden wij, dat het karakter van de stad te veel verandert. En daar is daar is Leefbaar Leiden fel op tegen.

De laatste tijd is er ook veel gesproken over sloop in Leidse wijken, zoals 750 woningen in de wijk 'de Kooi'. Een prachtige bouwstijl waar heel veel arbeiders wonen en met veel plezier. Slechts het onderhoud van deze woningen is enigszins verwaarloosd. Dus was het devies 'slopen maar'. Gelukkig heeft de politiek daar een stokje voor gestoken. Nu worden deze woningen voor het grootste gedeelte gerenoveerd en behoudt de Kooi zijn oorspronkelijke aanzicht.

Integratie

'Iedereen die in Leiden woont moet ook Leidenaar worden'

Voor Leefbaar Leiden is iedereen die de handen uit de mouwen wil steken van harte welkom. Voorwaarde is wel dat iedereen de westerse spelregels onderschrijft en in acht neemt. De zogenaamde "multiculturele samenleving" wijzen wij af omdat wij het een leeg en onbruikbaar begrip vinden. Leefbaar Leiden ziet onze stad als een multi-etnische samenleving waar een **gezamenlijke Nederlandse cultuur** het **bindmiddel** moet zijn.

Voor een ieder is loyaliteit aan de westerse cultuur een voorwaarde om hier goed te kunnen functioneren. Het is belangrijk om deze loyaliteit te stimuleren. Leefbaar Leiden wil daarom dat individuele nieuwkomers maar ook organisaties die hen vertegenwoordigen, zich door loyaliteitsverklaringen aan de westerse spelregels committeren. Wie de spelregels uit andere culturen belangrijker vindt dan het burgerschap van Nederland, heeft volgens Leefbaar Leiden geen recht op verblijf in onze stad.

Om te integreren in onze stad, onderschrijft Leefbaar Leiden de uitgangspunten van de gemeentelijke nota 'Leiden in kleur, visie op integratie' met onze eigen woorden: Onderwijs is de sleutel tot aanpassing, ontwikkeling, emancipatie en werk.

Integreren doe je samen

Allohtone organisaties moeten *tijdelijke stations* zijn om de mensen de weg te wijzen naar het zelfstandig burgerschap van Leiden.

Leefbaar Leiden wijst daarom overleg met bijvoorbeeld Marokkaanse of Turkse organisaties af. Dit handhaaft in feite de "status aparte". Bovendien klopt het niet in een land met scheiding tussen kerk en staat dat de gemeente zich laat adviseren door islamitische organisaties. De dominee en de pastoor worden ten slotte óók niet om raad gevraagd. Daarom wijst Leefbaar Leiden het subsidiëren van organisaties op godsdienstige grondslag af. Het beleven van de eigen godsdienst en cultuur op private grondslag wordt vanwege de vormende waarde echter wel toegejuicht, zolang het niet strijdig is met de Nederlandse wet en cultuur.

> Voertaal Nederlands

Ieder mens heeft recht op eigen identiteit, maar de voertaal is hier Nederlands. Veel Leidenaren voelen zich onprettig als er overal om hen heen in de vertrouwde woonomgeving een onbekende taal wordt gesproken. Alle Leidenaren hebben hetzelfde recht op ontwikkeling en werk. Ouders die hun kinderen in een andere taal opvoeden, belemmeren de kansen van die kinderen op ontwikkeling en werk. Het veroorzaakt ook extra kosten in het onderwijs. Dat geld is op een veel betere wijze aan kinderen te besteden.

> Godsdienstbeleving

Bij het recht op een eigen identiteit hoort het recht op vrijheid van godsdienst. Deze godsdienstbeleving kan echter niet op gespannen voet staan met onze westerse leefregels en cultuur. Door integratieprojecten, cultuur onderwijs wordt aan de burgers en vooral ook aan leerlingen die het aangaat, geleerd dat antisemitisme, het aangaan van een huwelijk met een minderjarige of een neef of nicht, homohaat, het slaan van een ongehoorzame vrouw, het geen hand geven aan een vrouw, zich absoluut niet verdragen met de Nederlandse cultuur of de daarvan afgeleide wetten. Overal waar mogelijk, en onafhankelijk van de afkomst van burgers, moet met kracht worden bevorderd dat geen enkele Leidenaar onze cultuur afwijst of anderszins met de rug naar de Leidse samenleving gaat staan.

> Ontwikkeling en werk

Zoals hiervoor ook al is gesteld, hebben alle Leidenaren recht op ontwikkeling en werk. Dit is geen vrijblijvend recht maar ook een plicht van de individuele burger. Niet voor niets pleit de nationale overheid voor het klaarstomen van de Nederlandse kinderen voor de zogenaamde kenniseconomie waar voor ongeschoolden geen plaats is. Uitval op school moet niet getolereerd worden. Aan leerlingen die zonder diploma het reguliere onderwijs vroegtijdig verlaten wordt verplicht vervolg onderwijs geboden. Indien ze dit weigeren of zich daar misdragen, dienen zij veroordeeld te worden tot opname in een tuchtschool waar zij een beroep leren tot aan de volwassenheid. Ouders die hun ouderlijke plichten en verantwoordelijkheden niet nakomen worden gekort op hun kindertoelage. Leefbaar Leiden vindt echter wel dat voor aangepaste en deugdzame burgers elke discriminatie op grond van etnische achtergrond absoluut niet kan worden getolereerd.

> Werkvergunning

Leefbaar Leiden vindt dat nieuwkomers niet automatisch de zelfde rechten op uitkeringen kunnen hebben als degenen die daar al jaren premies voor hebben betaald. Om die reden pleit Leefbaar Leiden voor het invoeren voor een systeem met speciale werkvergunningen voor immigranten.

Met zo'n werkvergunning mogen immigranten die een bijdrage kunnen leveren aan de samenleving hier werken. Ze betalen wel premies maar maken geen aanspraak op sociale voorzieningen. Na een aantal jaren bouwen ze dat recht wel op, afhankelijk van de mate waarin ze ingeburgerd zijn. Zonder zo'n systeem blijft immigreren te vaak een enkele reis naar de onderklasse.

Parkeren in Leiden

Je kan er vanuit gaan dat een stad als Leiden niet geschikt is voor een grote stroom aan autoverkeer. Als je dit erkent, moet je ook toegeven dat een parkeerbeleid in feite een lapmiddel is en door de autobestuurders ervaren wordt als wegpestpolitiek. Ook de winkeliers zijn hier niet blij mee. Het steeds maar duurder maken van een parkeerplaats doet de mensen verjagen naar 'winkelcentrum Leidsehage'.

Ook voor bezoekers aan een terras komt dit beleid niet van pas. Je moet steeds op de tijd letten anders kost het nog meer centen. Met de hoge tarieven en de dure boetes laat de gemeente blijken dat ze de auto's eigenlijk helemaal niet in de stad willen hebben. Dit probleem vraagt om radicale oplossingen.

Blokkeer alle ingangen naar de stad en geef alleen de mensen die er wonen en het bestemmingsverkeer zoals de bus en de bevoorrading en langzaam verkeer toegang. Maar los dan wel het parkeren voor bezoekers goed op. Dat kun je doen door op diverse plaatsen aan de buitenkant van de stad parkeerplaatsen te maken die met camera's bewaakt worden. Hanteer het systeem van het Haagweg-terrein met de busjes en je bent heel veel verkeer in de stad kwijt. Ook in de stad moet je centrale in- en uitstapplaatsen voor de busjes maken waar ze altijd langs komen. Dit om te voorkomen dat mensen moeten gaan zoeken. De overlast van personeel dat in de stad werkt en zo dicht mogelijk bij hun werk de auto parkeren en verder gaan op de vouwfiets los je hiermee op.

Als je uit de richting van Katwijk komt, zet je de auto bij het transferium en je wordt opgehaald. Als je dit doet, hoef je ook geen dure parkeergarage bij de Morspoort te maken. Kom je uit de richting van Zoetermeer, maak dan een parkeerplaats aan de Europaweg. Zo haal je ook de druk van de Lammebrug weg.

Elke parkeerplaats moet bemand zijn en voorzien van een portocabine.

Als iemand in de stad iets koopt wat niet met de hand is mee te nemen dan kan de winkelier met een centraal geregeld vervoer (elektrisch) het naar de desbetreffende parkeerplaats laten brengen. Waar de klant het met de kassabon af kan halen.

Dit zijn maar een paar van de vele ideeën omtrent dit onderwerp.

Overlast en veiligheid

Veel mensen voelen zich best veilig in Leiden maar het kan altijd beter. Leefbaar Leiden wil een schone en nette stad. De gemeente werkt daar hard aan en ook de burger heeft hier een grote rol in. We verwachten van de bewoners dat zij de openbare ruimte respecteren. Er moet wel een plan komen tegen de verloedering van onze stad. Daarin wordt beschreven welke verantwoordelijkheden de burgers hebben om de stad netjes te houden. Mensen die de veiligheid in gevaar brengen, zullen hard worden aangepakt. Hufterig gedrag wordt niet getolereerd.

> Sociale controle

Ook de burger kan een aanzienlijke bijdrage leveren aan de veiligheid in de stad door oplettend te zijn. Sociale controle in straten en buurten draagt bij aan het gevoel van veiligheid. Leefbaar Leiden wil graag dat dit gevoel wordt vergroot. Voor mensen die niet mee willen werken en bij wie gedragsproblemen meespelen worden hardere maatregelen niet geschuwd; dat kan in de vorm van opvang, disciplineren en verplichtende begeleidingstrajecten gericht op scholing.

> Drugs

Momenteel telt Leiden twaalf coffeeshops. Leefbaar Leiden vindt dat te veel. Hoewel de verkoop van softdrugs is toegestaan roepen coffeeshops nog altijd discussie op als het gaat om overlast en verslaving. Leefbaar Leiden is voor één gemeentelijke coffeeshop die geëxploiteerd wordt door de gemeente zelf, zodat de uitgifte van softdrugs direct in de gaten kan worden gehouden. Softdrugs hebben vandaag de dag dezelfde verslaving als harddrugs vanwege de steeds toenemende sterkte van de drug. Leefbaar Leiden accepteert geen overlast rondom de coffeeshops. Het moge duidelijk zijn dat softdrugs, net als alcohol gebonden is aan een leeftijdslimiet. Harddrugs zijn wat Leefbaar Leiden betreft helemaal uit den boze en het bezit, gebruik en verspreiding ervan moeten daarom met kracht worden bestreden.

> Asociaal woongedrag

Leefbaar Leiden vindt dat iedere Leidenaar rustig en zonder enige vorm van overlast in zijn buurt moet kunnen wonen. De gemeente zal zich tot het uiterste moeten inspannen om burgers op een normale manier samen te laten leven in straat of buurt. Daarbij kan de gemeente de hulp gebruiken van solide partners zoals woningbouwcorporaties en

zorginstellingen om asociaal gedrag te voorkomen. Leefbaar Leiden is voor camera beveiliging waar dat noodzakelijk is.

De bereikbaarheid van de stad

Het verkeer en parkeren, vooral in de binnenstad, zijn voor Leefbaar Leiden belangrijke aandachtspunten.

We zouden graag nog twee parkeergarages nabij het centrum bouwen: één op de Lammenmarkt of St. Aagtenstraat en één nabij de Korevaarstraat. Liefst ondergronds. Ook zouden we graag een grote fietsparkeergarage vlakbij het station bouwen omdat nu de fietsen over het hele stationsgebied en ook daar achter veel ruimte innemen. Het is bovendien een slordige aanblik. En dat nota bene in de entree van de stad. Ook in het centrum van de binnenstad willen we graag meer bewaakte fietsenstallingen.

De fiets en het openbaar vervoer vormen een uitstekend alternatief voor het autogebruik. Wel wijzen wij de komst van de Rijn en Gouwelijn af, we geloven niet in dit miljoenen verslindende project omdat we niet geloven dat mensen vanuit Gouda in Leiden gaan winkelen en ook niet andersom. Wel denken wij dat het uitbreiden van het busvervoer in de stad en van en naar de regio succes kan hebben mits het goed geregeld is door op tijd te rijden en op alle tijden.

Wij zouden graag een experiment aangaan **om senioren vanaf 65 jaar gratis openbaar vervoer aan te bieden.**

Verder denken we ook aan openbaar vervoer over het water. Dat past bij Leiden. Leefbaar Leiden wil dat de aanloop straten naar de binnen stad aantrekkelijk gemaakt worden zodat het uitnodigt om ook eens te voet de stad in te gaan. Daarom moeten er voor dat men de stad in gaat aantrekkelijke parkeer gelegenheden komen.

> Leiden als winkelstad

Van de Breestraat willen we een aantrekkelijke winkelstraat maken, met het Aalmarktgebied als midden gebied. De Steenstraat zal een mooier aanzien moeten krijgen zodat mensen het leuk en fijn vinden om naar het centrum te voet gaan. De *Ringweg Oost* juichen wij toe. Deze houdt het voorbijgaande verkeer uit de binnenstad. Alleen hopen wij dat de tunnel naar Leiderdorp eerder gerealiseerd kan worden, omdat de ringweg door de Surinamestraat ons geen optie lijkt. De verbreding van de A4 en de Rijnlandroute achten we noodzakelijk omdat anders de stad volledig dichtslibt met doorgaand verkeer.

Sport

Sport is onmisbaar voor een gezond bestaan en moet voor iedereen toegankelijk zijn, ook voor mensen met weinig geld. Het is belangrijk voor de stad dat er een breed aanbod van sportclubs blijft bestaan. Sportverenigingen hebben een belangrijke maatschappelijke functie.

Door samenwerking tussen jongerenwerk en jeugdzorg met sportverenigingen kan overlast en probleemgedrag voorkomen worden.

In de sport ontmoeten mensen elkaar, leren verschillende culturen en groepen elkaar kennen. Naast sport voor iedereen heeft ook topsport een maatschappelijk belang. Topsport draagt bij aan de profilering van de gemeente, terwijl individuele topsporters een positieve uitstraling hebben als rolmodel. In ruil voor topsport verwacht Leefbaar Leiden een maatschappelijke inzet van sporters voor bewoners terug bijvoorbeeld door deelname aan sportprojecten zoals *voetbalclinics* in de wijk.

De gemeente moet daarom de helpende hand bieden. Zij kan dit doen door verbindingen te leggen met bijvoorbeeld de scholen, buitenschoolse opvang, jeugdzorg en wijkorganisaties en door de sportverenigingen op allerlei manieren te ondersteunen. Wij willen een programma voor sportverenigingen, om samen met buurtorganisaties en scholen, overgewicht tegen te gaan.

> Kinderen en sport

Alle kinderen op de basisschool moeten gymles krijgen. Daarom is het van het grootste belang dat iedere school een vakdocent lichamelijke opvoeding heeft. Ook schoolzwemmen behoort tot de vaste onderdelen op de basisschool.

Buiten schooltijd moeten alle kinderen kennis kunnen maken met het plezier van sporten. Het inkomen van hun ouders mag daarbij geen drempel vormen. De gemeente moet dit mogelijk maken met een tegemoetkoming, scholierenvergoeding en het jeugdsportfonds. Dat maakt het voor ouders met een kleine beurs makkelijker om voor hun kinderen een contributie te betalen of een sportuitrusting aan te schaffen.

De gemeente moet extra aandacht besteden aan groepen inwoners die te weinig aan sport doen zoals ouderen en jongeren in aandachtsgebieden. Ouderen en gehandicaptensport moeten zoveel mogelijk geïntegreerd worden in bestaande verenigingen.

> Sportvoorzieningen

Leefbaar Leiden is zeer ingenomen met het initiatief vanuit de bevolking tot oprichting van het *Huis van de Sport* en zal dan ook alle medewerking geven tot realisering van dat geweldige project.

Het initiatief biedt vele mogelijkheden op allerlei gebied van sport. Leefbaar Leiden hoopt wel dat er ook een volwaardige schaatsbaan van wedstrijdformaat komt. Bovendien mag de komst van het Huis van de Sport niet leiden tot verwaarlozing van bestaande verenigingen en andere projecten. Onderhoud van sportcomplexen is belangrijk en moet regulier plaatsvinden.

> Vrijwilligers

Veel sportverenigingen bestaan bij de gratie van de inzet van vrijwilligers. Vrijwilligerswerk moet daarom gestimuleerd worden door professionele ondersteuning mogelijk te maken bij de opleiding van vrijwilligers.

De gemeente moet zoveel mogelijk administratieve besommingen voor verenigingsbesturen wegnemen, een plan ontwikkelen om de bestuurskracht te

versterken en de samenwerking tussen de wijk- en buurtverenigingen, welzijnsinstellingen en sportverenigingen te intensiveren.

Milieu

Leiden is één van de dichtst bebouwde steden in Nederland. Daarom is het van groot belang dat de grote groene delen van de stad behouden blijven als de groene longen van de stad. De Oostvlietpolder is zo'n groene long die volgens Leefbaar Leiden ook absoluut groen moet blijven. Een bedrijventerrein op deze locatie is uit den boze mede omdat de noodzaak ontbreekt om juist op deze locatie bedrijven te vestigen.

Behoud van het huidige milieu is van levensbelang. Mensen kunnen recreëren in de polder. De zeldzame diersoorten die in de polder leven en het aanzicht van de stad aan de rand van de bebouwing geven een gezellige en eerbiedswaardige aanblik.

Dus: OOSTVLIETPOLDER HOUWE ZO

Energie

De energietarieven springen de pan uit de laatste jaren en zijn door mensen met een kleine beurs nauwelijks meer op te brengen.

Leefbaar Leiden is al geruime tijd bezig met een sympathisant om alternatieve energie te ontwikkelen. De uitvinder/ontwikkelaar is nu bezig met zijn tweede prototype op het gebied van *trek- of tochtenergie*. Het hoeft geen windenergie te heten omdat het niet nodig is om bij deze vinding wind of storm te moeten hebben. De eerste resultaten met het tweede prototype zijn veelbelovend. Het gaat hier om een apparaat van geringe omvang die boven op het dak geplaatst kan worden en die stroom kan opleveren voor zeven huizen. De ontwikkelaar en Leefbaar Leiden kunnen dus een mooie bijdrage leveren aan een schoon milieu, wanneer de uitvinding is doorontwikkeld.

Dierenwelzijn

Leefbaar Leiden hecht aan een diervriendelijke stad. De gemeente is verantwoordelijk voor de bescherming van dieren binnen zijn grenzen. Het is daarom belangrijk dat zij een gemeentelijk *dierenwelzijnsbeleid* formuleert. Verantwoordelijk voor de uitvoering van dit beleid is een *wethouder met de portefeuille dierenwelzijn*.

> Honden

De gemeente maakt hondenbeleid dat gedragen wordt door de inwoners en dat bijdraagt aan het welzijn van honden. Overlast door hondenpoep wordt bestreden met voldoende uitlaatplaatsen en plaatsen waar honden los kunnen lopen. Opruimen wordt gestimuleerd, onder andere door middel van voorlichting, het plaatsen van automaten met zakjes en meer afvalbakken.

Gemeenten zijn verplicht om zwervende dieren op te vangen en twee weken te verzorgen. De gemeente maakt hierover afspraken met organisaties zoals de

dierenambulance, het dierenasiel en andere dierenopvangcentra. Die krijgen daarvoor voldoende financiële steun. Ook aan de opvang van gewonde en zieke dieren draagt de gemeente financieel bij. Het beheer van het gemeentelijk groen wordt afgestemd op natuurontwikkeling en op de bescherming van de individuele dieren en hun leefgebieden. Werkzaamheden die dieren kunnen verstoren, zoals het kappen van bomen of het uitbaggeren van sloten, vinden niet plaats in het voorjaar en in het broedseizoen (1 maart – 1 juli). Dit wordt expliciet in vergunningen opgenomen.

> Overlast

Overlast door dieren wordt op diervriendelijke wijze opgelost. De gemeente overlegt met de Dierenbescherming welke maatregelen getroffen kunnen worden in plaats van het doden van dieren. Oplossingen kunnen worden gezocht in het aanpassen van de leefomgeving van dieren, geboorteregulatie of het vangen en herplaatsen van dieren.

> Schade

Schade door wild wordt in principe op diervriendelijke wijze tegengegaan en niet door het doden van dieren. De gemeente onderzoekt eerst alle alternatieve oplossingen, alvorens tot het vangen en/of doden van dieren over te gaan. Alternatieven zijn onder meer het aanbieden van alternatieve foerageergebieden of het afschrikken c.q. verjagen van dieren.

> Vermaak

Er wordt geen vergunning gegeven voor vermaak met dieren omdat dit indruist tegen de erkenning van de eigenwaarde van het dier. Denk aan circussen met (wilde) dieren, kamelenraces of zwijntjetik. Het houden van visrally's en het gebruik van levend aas en van leefnetten in de gemeentelijke wateren wordt verboden. In het gemeentelijk beleid wordt de biologische veehouderij gestimuleerd.

> Steun

De gemeente ondersteunt boeren die zo diervriendelijk mogelijk werken op diverse terreinen en neemt belemmeringen bij omschakeling naar een diervriendelijker veehouderij weg.

De gemeente stimuleert de diervriendelijke veehouderij door zelf het goede voorbeeld te geven. Haar eigen catering serveert uitsluitend scharrel- en/of biologische gerechten. Ook is er aanbod van vegetarische voeding aanwezig. Een en ander wordt gekoppeld aan voorlichting over het belang van vegetarische, scharrel- en biologische producten.

> Kinderboerderijen

Bij kinderboerderijen dient de nadruk te liggen op hun educatieve taak en moeten de dieren op een zo natuurlijk en ongestoord mogelijke manier worden gehouden. Het beleid ten aanzien van de oprichting van kinder- en stadsboerderijen en hertenkampen bevat strikte voorwaarden om het dierenwelzijn zo goed mogelijk te waarborgen.

Ouderen

Leefbaar Leiden is geschokt van het voornemen van de regering om de pensioengerechtigde leeftijd naar 67 jaar te verhogen. Wij zien dat als een enorme afbreuk van respect voor wat mensen in de opbouwfase na de Tweede Wereld oorlog voor ons land gedaan hebben. We zijn dus tegen deze maatregel en zien het als een ordinaire bezuinigingsoperatie van deze regering. We begrijpen dat dit landelijk beleid is maar willen het toch opmerken in ons verkiezingsprogramma.

> Onzichtbare ouderen

Er wordt heel veel voor ouderen in Leiden gedaan, maar er is een grote groep van ouderen in Leiden die vergeten worden. Dat zijn de zogenaamde *onzichtbare ouderen*. Vaak zijn dat alleenstaanden van wie de partner is overleden en waar geen of weinig zicht meer op is. Zij zijn sociaal volledig geïsoleerd, eten vaak slecht hebben geen hulp in hun huishouden en vinden het leven niet meer zinvol.

Leefbaar Leiden wil aan deze ouderen aandacht geven door medewerking van de Leidse buurtbewoners die deze ouderen kunnen helpen om uit hun isolement te kunnen komen. Daar zou ook door de gemeente aan mee gewerkt kunnen worden in de vorm van training van vrijwilligers en dergelijke.

Het is vaak heel moeilijk voor ouderen die slecht ter been zijn om een parkeerplaats in hun nabijheid te verkrijgen voor hun auto. Doordat er strenge eisen aan gesteld worden, maken ze veel minder gebruik van hun vervoermiddel. Leefbaar Leiden vindt dat het voor ouderen makkelijker moet worden om een parkeerplaats te verkrijgen. Dat heft hun isolement op en zodoende komen ze meer in de samenleving en kunnen dus meer van het leven genieten.

De gemeente Leiden zou er meer aan moeten doen om ouderen te wijzen op wat er voor hun op het gebied van voorzieningen mogelijk is.

Veel ouderen hebben huishoudelijke hulp in het kader van de WMO. Deze ouderen hebben vaak een hulp aan wie ze gehecht zijn geraakt. Door allerlei oorzaken kunnen ze vaak die hulp niet houden en krijgen ze een ander over de vloer. Leefbaar Leiden wil dat ouderen hun eigen hulp kunnen kiezen en behouden, zodat ze niet vervreemd raken.

> Hobby's en sport

We zien heel vaak dat ouderen de behoefte hebben om hun gezamenlijke hobby te beoefenen (wandelen, fietsen, kaarten, biljarten). Helaas is daar niet altijd geld voor. Leefbaar Leiden wil dat er gemeentelijke en particuliere initiatieven komen die ertoe leiden dat er wel geld vrijkomt voor de hobby's van ouderen in Leiden. Ook sport voor ouderen is belangrijk. Het zou mogelijk moeten worden dat ouderen met een kleine beurs een abonnement bij de commerciële sportscholen van de gemeente kunnen krijgen.

Wij vinden dat er heel goed voor de ouderen in Leiden gezorgd moet worden. 🌐